

1^η Δεκάδα Θεμάτων επανάληψης

1.

Δίνεται ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ με υποτείνουσα την $B\Gamma$ και $\hat{\Gamma} = 30^\circ$. Έστω $A\Delta$ διάμεσος του $AB\Gamma$ και E, Z, H τα μέσα των $AB, B\Delta$ και $A\Delta$ αντίστοιχα. Στην προέκταση του EZ παίρνουμε τμήμα $ZK = EZ$. Να δείξετε ότι

- i) Το $BE\Delta K$ είναι ορθογώνιο παραλληλόγραμμο
- ii) Το $AEZ\Delta$ είναι ισοσκελές τραπέζιο
- iii) Τα τμήματα AK και $E\Delta$ διχοτομούνται
- iv) Το $EZ\Delta H$ είναι ρόμβος

Προτεινόμενη λύση

i)

Z μέσο του $B\Delta \Rightarrow BZ = Z\Delta$

τόρα

$\left. \begin{array}{l} BZ = Z\Delta \\ EZ = ZK \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta KBE \text{ παραλληλόγραμμο αφού οι διαγώνιες του διχοτομούνται}$

οπότε $\Delta K \parallel EB \parallel AE$ άρα και το ΔKEA είναι παραλληλόγραμμο συνεπώς $A\Delta = EK$ (1)

$\left. \begin{array}{l} \Gamma \hat{A}B = 90^\circ \\ A\Delta \text{ διάμεσος στην υποτείνουσα } B\Gamma \end{array} \right\} \Rightarrow A\Delta = B\Delta$ (2)

από (1), (2) $\Rightarrow EK = B\Delta$ οπότε στο παραλληλόγραμμο $BE\Delta K$ οι διαγώνιες είναι ίσες άρα αυτό είναι ορθογώνιο

ii)

Αφού το ΔKEA είναι παραλληλόγραμμο το ΔZEA είναι τραπέζιο

Όμως $\hat{\Gamma} = 30^\circ$ άρα $AB = \frac{B\Gamma}{2} = B\Delta$ επομένως και τα μισά τους ΔZ και AE

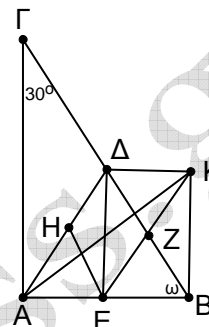
θα είναι ίσα άρα το τραπέζιο είναι ισοσκελές

iii)

Αφού το $A\Delta KE$ είναι παραλληλόγραμμο οι διαγώνιες του AK και $E\Delta$ διχοτομούνται

iv)

Αφού το τρίγωνο $AB\Delta$ είναι ισόπλευρο και E, H, Z είναι μέσα των πλευρών του θα είναι $HE = \Delta H = \Delta Z = ZE$ επομένως το $EZ\Delta H$ είναι ρόμβος

2.

Από το μέσο Λ της πλευράς $B\Gamma$ ισοσκελούς τραπεζίου $AB\Gamma\Delta$ ($AB//\Gamma\Delta$) φέρνουμε παράλληλη προς την $A\Delta$ η οποία τέμνει την $\Delta\Gamma$ στο M . Να δείξετε ότι

i) $BM \perp \Delta\Gamma$

ii) Αν $\hat{\Delta} = 45^\circ$ τότε $BM = \frac{\Delta\Gamma - AB}{2}$

Προτεινόμενη λύση

i)

Έστω P το μέσο της $A\Delta$ τότε το $P\Lambda$ είναι διάμεσος στο τραπέζιο άρα

$$P\Lambda \parallel AB \parallel \Delta\Gamma \text{ και } P\Lambda = \frac{AB + \Delta\Gamma}{2}$$

$$\left. \begin{array}{l} P\Lambda \parallel \Delta\Gamma \\ \Lambda M \parallel A\Delta \end{array} \right\} \Rightarrow P\Lambda M\Delta \text{ παραλληλόγραμμο άρα } P\Lambda = \Delta M \text{ και } M\Lambda = P\Delta = \frac{A\Delta}{2}$$

και επειδή το τραπέζιο $AB\Gamma\Delta$ είναι ισοσκελές έχουμε $A\Delta = B\Gamma$ άρα $M\Lambda = \frac{B\Gamma}{2}$.

Τώρα στο τρίγωνο $B\Gamma M$ είναι η $M\Lambda$ διάμεσος και $M\Lambda = \frac{B\Gamma}{2}$ άρα το τρίγωνο είναι

ορθογώνιο με υποτείνουσα την $B\Gamma$ δηλαδή $BM \perp \Delta\Gamma$

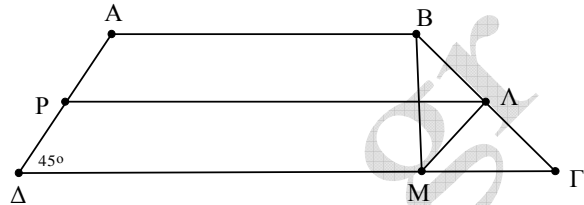
ii)

Αν $\hat{\Delta} = 45^\circ$ τότε λόγω του ισοσκελούς τραπεζίου είναι και $\hat{\Gamma} = 45^\circ$ οπότε στο

ορθογώνιο τρίγωνο $B\Gamma M$ θα είναι $\hat{M}\hat{B}\hat{\Gamma} = 45^\circ$ άρα το τρίγωνο ισοσκελές συνεπώς

$$BM = M\Gamma = \Delta\Gamma - \Delta M =$$

$$= \Delta\Gamma - P\Lambda = \Delta\Gamma - \frac{AB + \Delta\Gamma}{2} = \frac{\Delta\Gamma - AB}{2}$$

3.

Έστω τρίγωνο $AB\Gamma$ και Δ, E, Z τα μέσα των πλευρών του $B\Gamma, \Gamma A, AB$ αντίστοιχα. Στην προέκταση της ZE παίρνουμε τμήμα $EK = EZ$.

Να δείξετε ότι

i) Το τρίγωνο $A\Delta K$ έχει πλευρές ίσες με τις διαμέσους του $AB\Gamma$

ii) Το E είναι το κέντρο βάρους του τριγώνου $A\Delta K$

iii) Οι διάμεσοι του $A\Delta K$ είναι ίσες με τα $\frac{3}{4}$ των πλευρών του $AB\Gamma$

Προτεινόμενη λύση

i)

Προφανώς η πλευρά $A\Delta$ του τριγώνου

$A\Delta K$ είναι διάμεσος στο $AB\Gamma$.

$$\left. \begin{array}{l} Z \text{ μέσο του } AB \\ E \text{ μέσο του } A\Gamma \end{array} \right\} \Rightarrow ZE \parallel \frac{B\Gamma}{2} \Leftrightarrow ZE \parallel B\Delta$$

και επειδή $EK = ZE$ θα είναι και $EK \parallel B\Delta$ άρα

το $EK\Delta B$ είναι παραλληλόγραμμο επομένως $\Delta K = BE$.

$$\left. \begin{array}{l} AE = E\Gamma \\ ZE = ZK \end{array} \right\} \Rightarrow AZ\Gamma K \text{ είναι παραλληλόγραμμο άρα } \Gamma Z = AK$$

ii)

Αφού $EK \parallel \Delta\Gamma$ το $EK\Gamma\Delta$ είναι παραλληλόγραμμο οπότε οι διαγώνιες του

διχοτομούνται επομένως M μέσο του ΔK άρα η AM διάμεσος του τριγώνου $A\Delta K$

$$\left. \begin{array}{l} E \text{ μέσο του } A\Gamma \\ E Z \parallel \Delta\Gamma \end{array} \right\} \Rightarrow N \text{ μέσο του } A\Delta \text{ δηλαδή η } KN \text{ διάμεσος του τριγώνου } A\Delta K$$

οπότε, το σημείο τομής E των AM και KN είναι το κέντρο βάρους του τριγώνου

$A\Delta K$

iii)

Είναι $AM = AE + EM =$

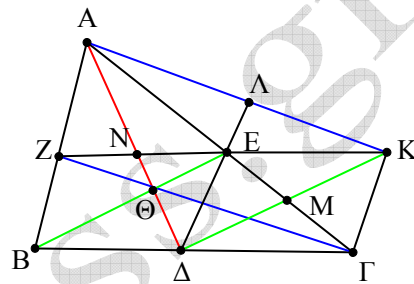
$$= \frac{A\Gamma}{2} + \frac{E\Gamma}{2} = \frac{A\Gamma}{2} + \frac{\frac{A\Gamma}{2}}{2} = \frac{A\Gamma}{2} + \frac{A\Gamma}{4} = \frac{3A\Gamma}{4}$$

$$\Delta\Lambda = \Delta E + E\Lambda =$$

$$= \frac{AB}{2} + \frac{AZ}{2} = \frac{AB}{2} + \frac{\frac{AB}{2}}{2} = \frac{AB}{2} + \frac{AB}{4} = \frac{3AB}{4}$$

και τέλος

$$KN = KE + EN =$$

$$= \frac{B\Gamma}{2} + \frac{\Delta\Gamma}{2} = \frac{B\Gamma}{2} + \frac{B\Gamma}{2} = \frac{B\Gamma}{2} + \frac{B\Gamma}{4} = \frac{3B\Gamma}{4}$$

4.

Δίνεται ορθογώνιο $AB\Gamma\Delta$ και P τυχαίο σημείο στην $B\Delta$, προεκτείνουμε την GP κατά τμήμα $PE = PG$ και φέρνουμε $EZ \perp A\Delta$ και $EH \perp AB$.

Να αποδείξετε ότι

i) $EA \parallel B\Delta$, **ii)** $ZH \parallel A\Gamma$, **iii)** τα σημεία Z, H, P είναι συνευθειακά.

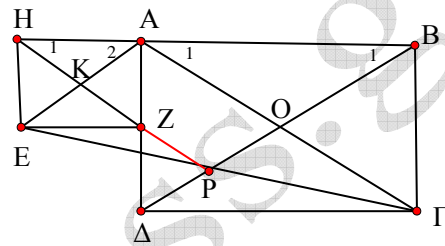
Προτεινόμενη λύση

i)

Φέρω την διαγώνιο $A\Gamma$ τότε

P μέσο του GE
 O μέσο του $A\Gamma$ } $\Rightarrow OP \parallel AE$

επομένως $AE \parallel B\Delta$

ii)

Το $AB\Gamma\Delta$ ορθογώνιο άρα $OA = OB$ οπότε $\hat{A}_1 = \hat{B}_1$ (1)

Επίσης το $HAZE$ ορθογώνιο άρα $KA = KH \Leftrightarrow \hat{H}_1 = \hat{A}_2$ (2)

Από το (i) αφού $AE \parallel B\Delta$ θα είναι $\hat{B}_1 = \hat{A}_2$ (3)

Από τις (1), (2), (3) έχουμε ότι $\hat{H}_1 = \hat{A}_1$ άρα $HZ \parallel A\Gamma$

iii)

K μέσο του AE
 $HZ \parallel A\Gamma$ } $\Rightarrow KZ \parallel A\Gamma$

K μέσο του AE
 P μέσο του EG } $\Rightarrow PK \parallel A\Gamma$

Επειδή λοιπόν $KZ \parallel A\Gamma$ και $KP \parallel A\Gamma$ με βάση το Ευκλείδειο αίτημα τα σημεία K, P, Z θα είναι στην ίδια ευθεία στην οποία βρίσκεται και το H άρα τα H, Z, P συνευθειακά.

5.

Έστω ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ και AM η διάμεσος στην υποτείνουσα ακόμα έστω AH το ύψος στην υποτείνουσα. Από το H φέρνουμε $H\Delta \perp AB$ και $HE \perp A\Gamma$ δείξτε ότι

- i) $\Delta E = AH$ ii) $\widehat{B\hat{A}M} = \widehat{A\hat{B}M}$, $\widehat{A\hat{\Delta}E} = \widehat{A\hat{\Gamma}B}$ iii) $AM \perp \Delta E$

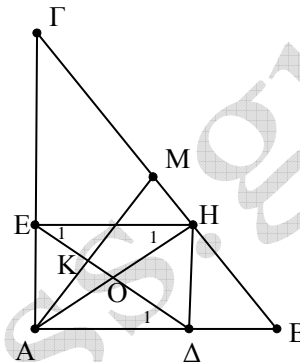
Προτεινόμενη λύση

i)

$H\Delta \perp AB$ και $HE \perp A\Gamma$ άρα $\widehat{H\hat{\Delta}A} = \widehat{H\hat{E}A} = 90^\circ$
 ακόμα $\widehat{\Gamma\hat{A}B} = 90^\circ$ οπότε το $H\Delta AE$ είναι ορθογώνιο
 συνεπώς $\Delta E = AH$

ii)

$\left. \begin{array}{l} \widehat{AB\Gamma} \text{ ορθογώνιο} \\ AM \text{ διάμεσος στην υποτείνουσα } B\Gamma \end{array} \right\} \Rightarrow$
 $AM = MB$ άρα $\widehat{B\hat{A}M} = \widehat{A\hat{B}M}$

Στο ορθογώνιο $H\Delta AE$ το τρίγωνο OHE είναι ισοσκελές άρα $\widehat{H_1} = \widehat{E_1}$ και επειδή $EH \parallel A\Delta$ θα είναι $\widehat{E_1} = \widehat{\Delta_1}$ συνεπώς $\widehat{H_1} = \widehat{\Delta_1}$ όμως $\widehat{H_1} = \widehat{\Gamma}$ σαν οξείες με κάθετες πλευρές οπότε $\widehat{\Delta_1} = \widehat{\Gamma}$ δηλαδή $\widehat{A\hat{\Delta}E} = \widehat{A\hat{\Gamma}B}$

iii)

Βρήκαμε ότι

$\widehat{\Delta_1} = \widehat{\Gamma}$ και $\widehat{B\hat{A}M} = \widehat{A\hat{B}M}$ προσθέτοντας κατά μέλη έχουμε

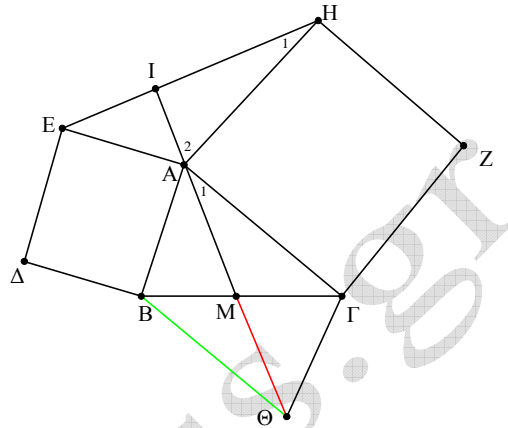
$\widehat{\Delta_1} + \widehat{B\hat{A}M} = \widehat{\Gamma} + \widehat{A\hat{B}M} = 90^\circ$ άρα και η τρίτη γωνία \widehat{K} του τριγώνου ΔAK θα είναι ορθή οπότε $AM \perp \Delta E$

6.

Θεωρούμε τρίγωνο $AB\Gamma$ και εξωτερικά αυτού κατασκευάζουμε τα τετράγωνα $AGZH$ και $AB\Delta E$. Αν AM διάμεσος του $AB\Gamma$ να δείξετε ότι η AM είναι κάθετη στην EH και ίση με το μισό της EH .

Προτεινόμενη λύση

Προεκτείνω την διάμεσο AM και στην προέκταση παίρνω τμήμα $M\Theta = AM$ τότε το $A\Gamma\Theta B$ είναι παραλληλόγραμμο διότι οι διαγώνιες του διχοτομούνται άρα $\Gamma\Theta = AB$ και $\widehat{B\hat{A}\Gamma} + \widehat{A\hat{\Gamma}\Theta} = 180^\circ$ επίσης έχουμε ότι $\widehat{B\hat{A}\Gamma} + \widehat{E\hat{A}H} = 180^\circ$ οπότε $\widehat{A\hat{\Gamma}\Theta} = \widehat{E\hat{A}H}$.

$$\left. \begin{array}{l} AE = AB = \Gamma\Theta \\ AH = A\Gamma \\ E\hat{A}H = A\hat{\Gamma}\Theta \end{array} \right\} \Rightarrow E\hat{A}H = A\hat{\Gamma}\Theta$$

άρα $A\Theta = EH \Leftrightarrow 2AM = EH \Leftrightarrow AM = \frac{EH}{2}$ και $\hat{A}_1 = \hat{H}_1$

Αν η προέκταση της MA τέμνει την EH στο I τότε

Η προφανής ισότητα $\hat{A}_1 + \hat{A}_2 = 90^\circ$ γίνεται $\hat{A}_2 + \hat{H}_1 = 90^\circ$

Συνεπώς η τρίτη γωνία \hat{I} του τριγώνου $A I H$ θα είναι $\hat{I} = 90^\circ$

άρα η ευθεία AM είναι κάθετη στη EH .

7.

Από το σημείο τομής I των διχοτόμων των γωνιών \hat{B} και $\hat{\Gamma}$ τριγώνου $AB\Gamma$ φέρουμε παράλληλη στην $B\Gamma$ η οποία τέμνει τις AB και $A\Gamma$ στα Δ και E αντίστοιχα έστω

ακόμα ότι $\hat{A} = 70^\circ$

Δείξτε ότι

i) $\Delta E = \Delta B + E\Gamma$

ii) $B\hat{I}\Gamma = 125^\circ$

iii) $B\hat{\Delta}E + \Gamma\hat{E}\Delta = 2B\hat{I}\Gamma$

Προτεινόμενη λύση

i)

BI διχοτόμος $\Rightarrow \hat{B}_1 = \hat{B}_2$ (1)

$\Delta E \parallel B\Gamma \Rightarrow \hat{I}_1 = \hat{B}_2$ (2)

(1), (2) $\Rightarrow \hat{B}_1 = \hat{I}_1 \Leftrightarrow \Delta B = I\Delta$

Ομοίως $E\Gamma = IE$

προσθέτοντας κατά μέλη $\Delta B + E\Gamma = I\Delta + IE = \Delta E$

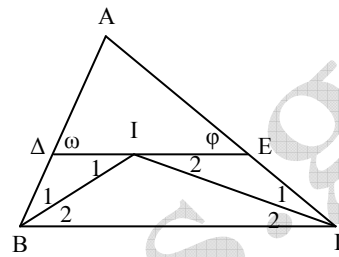
ii)

Από γνωστή εφαρμογή $B\hat{I}\Gamma = 90^\circ + \frac{\hat{A}}{2} = 90^\circ + 35^\circ = 125^\circ$

iii)

$B\hat{\Delta}E = 180^\circ - \hat{\omega}$ και $\Gamma\hat{E}\Delta = 180^\circ - \hat{\phi}$ άρα

$$\begin{aligned} B\hat{\Delta}E + \Gamma\hat{E}\Delta &= 360^\circ - (\hat{\omega} + \hat{\phi}) = 360^\circ - (180^\circ - \hat{A}) = \\ &= 360^\circ - 110^\circ = 250^\circ = 2B\hat{I}\Gamma \end{aligned}$$

8.

Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ και AM , AH η διάμεσος και το ύψος που αντιστοιχούν στην πλευρά $B\Gamma$. Προεκτείνουμε τις AM και AH έτσι ώστε $AM = M\Delta$ και $AH = HE$.

Να αποδείξετε ότι

i) Το τετράπλευρο $A\Gamma\Delta B$ είναι παραλληλόγραμμο

ii) Το τρίγωνο $AE\Delta$ είναι ορθογώνιο

iii) $\widehat{HEM} = \widehat{HAM}$

iv) $BE = \Delta\Gamma$

Προτεινόμενη λύση

i)

$$\left. \begin{array}{l} AM = M\Delta \\ MB = M\Gamma \end{array} \right\} \Rightarrow A\Gamma\Delta B \text{ παραλληλόγραμμο}$$

διότι οι διαγώνιες του διχοτομούνται

ii)

$$\left. \begin{array}{l} H \text{ μέσο του } AE \\ M \text{ μέσο του } AD \end{array} \right\} \Rightarrow HM \parallel E\Delta$$

$$\left. \begin{array}{l} HM \parallel E\Delta \\ MH \perp AE \end{array} \right\} \Rightarrow \Delta E \perp AE \text{ άρα } \widehat{A\hat{E}\Delta} = 90^\circ$$

δηλαδή το τρίγωνο $AE\Delta$ είναι ορθογώνιο

iii)

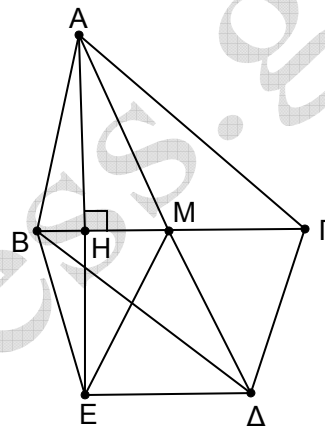
$$\left. \begin{array}{l} \widehat{A\hat{E}\Delta} \text{ ορθογώνιο} \\ EM \text{ διάμεσος στην υποτείνουσα } AD \end{array} \right\} \Rightarrow EM = MA \Leftrightarrow \widehat{HEM} = \widehat{HAM}$$

iv)

Από το παραλληλόγραμμο $A\Gamma\Delta B$ έχουμε ότι $\Delta\Gamma = AB$ (1)

επειδή BH μεσοκάθετος του AE θα είναι και $AB = BE$ (2).

Από τις (1) και (2) προκύπτει ότι $\Delta\Gamma = BE$

9.

Έστω τρίγωνο $AB\Gamma$ με $AB = A\Gamma$ εγγεγραμμένο σε κύκλο κέντρου O . Από το μέσο M της $B\Gamma$ φέρνουμε $M\Delta \perp A\Gamma$ που τέμνει τον κύκλο στα Z και H και $ME \perp AB$ που τέμνει τον κύκλο στα Λ και K , με τα K και H προς το ίδιο μέρος της $B\Gamma$

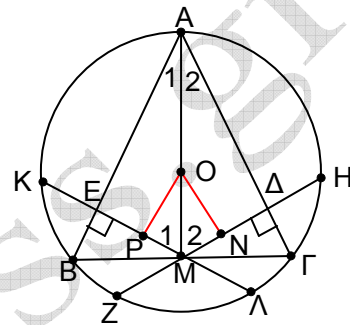
Να δείξετε ότι

- i) Τα σημεία A, O, M είναι συνευθειακά
- ii) $ZH = K\Lambda$
- iii) $KE = \Delta H$

Προτεινόμενη λύση

i)

Αφού το M είναι το μέσο της $B\Gamma$ στο ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ η διάμεσος AM θα είναι μεσοκάθετος της χορδής $B\Gamma$ επομένως θα διέρχεται από το κέντρο O του κύκλου δηλαδή τα σημεία A, O, M είναι συνευθειακά

ii)

Στο ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ η διάμεσος AM είναι και διχοτόμος άρα $\widehat{A}_1 = \widehat{A}_2$ τα ορθογώνια τρίγωνα AEM και $A\Delta M$ είναι ίσα διότι έχουν την AM κοινή και $\widehat{A}_1 = \widehat{A}_2$ άρα $\widehat{M}_1 = \widehat{M}_2$ δηλαδή η AM είναι διχοτόμος της γωνίας $K\widehat{M}H$ οπότε οι αποστάσεις OP και ON του O από τις πλευρές KM και MH της γωνίας $K\widehat{M}H$ είναι ίσες.

Οι αποστάσεις όμως OP και ON είναι τα αποστήματα των χορδών $K\Lambda$ και ZH και αφού τα αποστήματα είναι ίσα οι χορδές θα είναι και αυτές ίσες δηλαδή $ZH = K\Lambda$

iii)

Τα ορθογώνια τρίγωνα BME και $M\Delta\Gamma$ έχουν $BM = M\Gamma$ και $\widehat{B} = \widehat{\Gamma}$ άρα αυτά είναι ίσα οπότε $ME = M\Delta$ (1)

Επίσης τα ορθογώνια τρίγωνα OPM και OMN είναι ίσα αφού έχουν την OM κοινή και $\widehat{M}_1 = \widehat{M}_2$ άρα $MP = MN$ (2)

Αφαιρώντας κατά μέλη από την (1) την (2) βρίσκουμε ότι $EP = N\Delta$ (3)

Επειδή λοιπόν $ZH = K\Lambda$ θα είναι και τα μισά τους ίσα δηλαδή $KP = NH$ και λόγω της (3) έχουμε και $KE = \Delta H$.

10.

Δίνεται παραλληλόγραμμο $AB\Gamma\Delta$ με $\hat{A} = 120^\circ$. Αν η διχοτόμος της γωνίας $\hat{\Delta}$ τέμνει την AB στο μέσο της E και M είναι το μέσο της $\Delta\Gamma$, τότε :

- i) Να υπολογίσετε την γωνία $\hat{\Delta}$ και να αποδείξετε ότι το τρίγωνο $A\Delta E$ είναι ισοσκελές
- ii) Να δείξετε ότι $AB = 2A\Delta$
- iii) Να δείξετε ότι το τρίγωνο $A\Delta M$ είναι ισόπλευρο
- iv) Να δείξετε ότι $\Delta\hat{A}\Gamma = 90^\circ$
- v) Αν $EZ \perp \Delta\Gamma$ να αποδείξετε ότι $\Delta E = 2EZ$

Προτεινόμενη λύση

i)

Στο παραλληλόγραμμο $AB\Gamma\Delta$ οι γωνίες

\hat{A} και $\hat{\Delta}$ είναι διαδοχικές άρα

$$\hat{A} + \hat{\Delta} = 180^\circ \Leftrightarrow 120^\circ + \hat{\Delta} = 180^\circ \Leftrightarrow \hat{\Delta} = 60^\circ$$

Η ΔE είναι διχοτόμος της γωνίας $\hat{\Delta} \Rightarrow \hat{\Delta}_1 = \hat{\Delta}_2$

$$AB \parallel \Delta\Gamma \Rightarrow \hat{\Delta}_2 = \hat{E}_1$$

άρα $\hat{\Delta}_1 = \hat{E}_1$ οπότε το τρίγωνο $A\Delta E$ είναι ισοσκελές με $A\Delta = AE$

ii)

Το E είναι μέσο του AB άρα $AB = 2AE \stackrel{(i)}{=} 2A\Delta$

iii)

Επειδή $AE = \Delta M$ ως μισά των ίσων τμημάτων AB και $\Delta\Gamma$ και $A\Delta = AE$ θα είναι $A\Delta = \Delta M$ δηλαδή το τρίγωνο $A\Delta M$ είναι ισοσκελές και η γωνία $\hat{\Delta}$ αυτού είναι $\hat{\Delta} = 60^\circ$ άρα το τρίγωνο είναι ισόπλευρο

iv)

Στο τρίγωνο $\Delta A\Gamma$ η AM είναι διάμεσος και λόγω του (iii) $AM = \Delta M = \frac{\Delta\Gamma}{2}$

συνεπώς το τρίγωνο είναι ορθογώνιο με υποτείνουσα την $\Delta\Gamma$

v)

Στο ορθογώνιο τρίγωνο ΔEZ η γωνία $\hat{\Delta}_2 = 30^\circ$ άρα $EZ = \frac{E\Delta}{2} \Leftrightarrow E\Delta = 2EZ$

